



Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering

Standpunt ANWB

De ANWB vindt het goed dat het Kabinet met de *wet stikstofreductie en natuurverbetering* de komende jaren geld vrijmaakt voor natuurherstel. Met deze wet wordt tegemoet gekomen aan de oproep van de ANWB structureel te investeren in robuuste natuur. De ANWB maakt zich zorgen dat de beperkte stikstofruimte die met de *wet stikstofreductie en natuurverbetering* beschikbaar is onvoldoende ruimte laat voor investeringen in bereikbaarheid en verkeersveiligheid op middellange tot lange termijn. Juist in het kader van de verwachte groei van mobiliteit in de komende jaren zijn investeringen in de aanleg van nieuwe infrastructuur, het oplossen van (verkeersveiligheids)knelpunten op de weg en in de vervanging en onderhoud van bestaande infrastructuur hoog nodig. De ANWB onderstreept met klem het belang van het versnellen van maatregelen uit het klimaatakkoord die bijdragen aan het verminderen van stikstofdeposities, zoals het kabinet in oktober aankondigde. Daarbij pleit de ANWB voor om stikstofdeposities te verminderen met het versnellen van de ingroei van elektrische voertuigen.

De volgende overwegingen hebben tot ons standpunt geleid

De ANWB zet zich in voor veilige en robuuste mobiliteit en staat voor het behoud van de unieke Nederlandse landschappelijke waarden. Het is voor de ANWB erg belangrijk dat gekozen wordt voor maatregelen die zowel substantieel bijdragen aan het oplossen van het stikstofprobleem, zodat de natuur kan herstellen, als het vlot trekken van belangrijke (infrastructurele) projecten die bijdragen aan bereikbaarheid, de verkeersveiligheid en het verdienvermogen van Nederland. De *wet stikstofreductie en natuurverbetering* voorziet in een pakket van maatregelen gericht op reductie van de stikstofbelasting en op verbetering van de natuurcondities in de Natura 2000-gebieden. Hierdoor ontstaat beperkte ontwikkelruimte voor economisch en maatschappelijk relevante activiteiten in onder meer de woningbouw, infrastructuur, landbouw, industrie, defensie, waterveiligheid en de energietransitie.

Voldoende stikstofruimte voor bereikbaarheid en verkeersveiligheid

De ANWB vreest dat de stikstofruimte die middels de *wet stikstofreductie en natuurverbetering* beschikbaar komt en verdeeld wordt over verschillende stikstof uitstotende economische en maatschappelijke activiteiten, onvoldoende is voor infrastructurale projecten die essentieel zijn voor de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van Nederland. De ANWB benadrukt dat de Stikstofproblematiek niet moet leiden tot onnodige vertraging of beperking van projecten die essentieel zijn voor de bereikbaarheid van Nederland. Met name vragen we aandacht voor projecten die nodig zijn voor de reparatie, onderhoud en vervanging van infrastructuur die nodig zijn om de verkeersveiligheid te blijven waarborgen. Uit eerdere inventarisaties van het kabinet naar de effecten van de stikstofproblematiek op de doorlooptijd van belangrijke MIRT-projecten blijkt dat een groot deel van deze projecten 1 tot mogelijk zelfs 5 jaar vertraagd worden.

De ANWB pleit voor structurele maatregelen die bijdragen aan het oplossen van het stikstofprobleem en voldoende stikstofruimte bieden voor de ambities als nul files, nul verkeersslachtoffers en nul uitstoot. Uit een peiling onder ruim 7200 leden (november 2019) blijkt dat onze leden de stikstofruimte die ontstaat met (korte en lange termijn) maatregelen, naast het vlottrekken van de woningbouw en natuurherstel, ook willen investeren in bereikbaarheid en verkeersveiligheid.

Structurele (lange) termijnoplossingen

Globaal ziet de ANWB voor de mobiliteitssector op de middellange tot lange termijn de volgende maatregelen die bijdragen aan het verminderen van de stikstofdepositie en daarmee structureel ruimte bieden voor belangrijke projecten:

- **Versnelde ingroei zero-emissie mobiliteit:** Het kabinet heeft in het najaar van 2019 in een eerste reactie op uw advies toegezegd te zullen kijken welke delen van het Klimaatakkoord versneld kunnen worden uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de reductie van stikstofemissies. In het Klimaatakkoord wordt ingezet op een overgang naar uitstootvrije (elektrische) mobiliteit. De ANWB verwacht dat met de versnelde introductie van uitstootvrije (elektrische) mobiliteit een belangrijke

bijdrage wordt geleverd aan het oplossen van het stikstofprobleem. Hierdoor verdwijnt op den duur de stikstof- (en CO₂-) uitstoot van verbrandingsmotoren. Ongeveer 6 procent van alle elektrische auto's in Nederland is in particulier bezit. Verreweg het grootste deel van de Nederlanders koopt hun auto tweedehands. Uit de Elektrisch Rijden Monitor 2019 (zie bijlage) blijkt dat elektrische auto's nog (te) duur zijn, het aanbod goede, betaalbare modellen nog te beperkt is en het ontbreekt aan een volwassen tweedehandsmarkt. Vanaf 2020 lijkt hier langzaam maar zeker verandering in te komen en betreft een groot aantal nieuwe modellen de markt. Deze modellen voldoen beter aan de wensen van de particuliere autogebruiker, maar blijven in aanschafprijs en totale gebruikskosten nog steeds (aanzienlijk) duurder dan een vergelijkbare auto op fossiele brandstof. Daarom is de voorgestelde aanschafsubsidie een goed middel om de aankoop van elektrische auto's te stimuleren. Om de transitie succesvol te laten verlopen is draagvlak bij de consument cruciaal. Aanschaf, gebruik (of privé leasen) van een auto is voor consumenten een grote investering. Autokosten vormen (na woonlasten) een groot deel van het maandelijks huishoudboekje. Consumenten hebben behoefte aan handelingsperspectief, meerjarige zekerheid en dit brengt een aantal randvoorwaarden voor de stimuleringsmaatregelen mee:

- i) De overheid moet de aankoop van elektrische auto's, ook in een mogelijke economische crisis als gevolg van het coronavirus, blijven stimuleren en niet te snel de stimuleringsmaatregelen bijsturen.
 - ii) Het budget voor een aanschafsubsidie voor particulieren moet voldoende omvang hebben. Op dit moment is er een subsidieplafond waardoor mogelijk niet iedereen aanspraak kan maken op de subsidie. Wij denken dat het vanuit de stikstofopgaven goed is om te bezien of het budget verhoogd kan worden.
- **Invoeren sloopregeling:** Nederland heeft een relatief oud wagenpark en het zijn vaak juist de oudere voertuigen die relatief veel stikstof uitstoten. Ondanks de voorgestelde stimuleringsmaatregelen kan nog niet iedereen zich nu een elektrische auto, zonder stikstofuitstoot, veroorloven. Voor deze groep is echter wel op korte termijn winst te behalen als zij een oude auto vervangen voor een nieuwer schoner vervoermiddel. Een sloopregeling kan helpen om versneld oude (diesel)auto's uit het relatief verouderde Nederlandse wagenpark te faseren. Vooral nu door de economische gevolgen van de coronacrisis de aankoopbereidheid bij de consument naar verwachting zal dalen kan een sloopregeling verleiden om toch in een schoner voertuig te investeren. Daarom vragen wij het kabinet te adviseren om de invoering van een sloopregeling te onderzoeken.
 - **Europees Bronbeleid aanscherpen:** Naast maatregelen in eigen land gericht op de consument ziet de ANWB mogelijkheden om structureel stikstofemissies door wegverkeer te reduceren door verdere aanscherping van Europees bronbeleid. Tussen 2010 en 2018 bleek aanpassing van bronbeleid zeer effectief en daalde de uitstoot van stikstofoxiden met ruim 30%. Een nieuw ambitieus Europees bronbeleid zorgt dat er innovatie in de autosector versneld wordt en dat het wagenpark sneller verschoond.
 - **Stimuleren thuiswerken:** Door de mitigerende maatregelen rondom het coronavirus heeft een groot aantal bedrijven extra geïnvesteerd in thuiswerkenfaciliteiten voor het personeel. Hierdoor zien wij weinig verkeer in Nederland; de spits is zelfs grotendeels verdwenen met positieve effecten op de emissies van onder andere stikstofoxiden. Als ook na de coronacrisis dagelijks een paar procent van de werknemers structureel kiest voor thuiswerken levert dit een positieve bijdrage aan het substantieel verminderen van allerlei emissies door verkeer, waaronder die van stikstofoxiden.. De overheid zou kunnen onderzoeken hoe zij deze nieuwe manier van werken kan blijven stimuleren, zodat bedrijven dit in hun bedrijfsvoering kunnen opnemen.

Voor meer informatie kan contact worden opgenomen met:

Naam: Olivier van Paasschen
Tel: 06 29 23 92 87
E-mail: ovanpaasschen@anwb.nl